

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1725/22-S

Název	Základní škola Čelákovice, Kostelní 457, příspěvková organizace
Sídlo	Kostelní 457, 250 88 Čelákovice
E-mail	skola@kamenka-celakovice.cz
IČO	43 752 047
Identifikátor	600 052 141
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Jiří Kyliánek
Zřizovatel	město Čelákovice
Místo inspekční činnosti	Kostelní 457, Čelákovice
Termín inspekční činnosti	9. 9., 12. 9., 14. – 15. 9. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP), jejich naplňování a soula du s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Čelákovice, Kostelní 457, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Jedná se o městskou plně organizovanou školu umístěnou v nově rekonstruovaném multifunkčním areálu. Prostřednictvím ŠVP pro základní vzdělávání „Škola vzájemného porozumění“ se profiluje jako škola podporující jasná pravidla, vstřícný přístup a vzájemné pochopení. V minulosti dlouhodobě realizovaný projekt „Zdravá škola“ škola neuskutečňuje z důvodů přílišné administrativní a finanční náročnosti při minimálních praktických přínosech.

K termínu inspekce se v základní škole vzdělávají 702 žáci, včetně 44 žáků z Ukrajiny, ve 32 třídách. Nejvyšší povolený počet žáků školy (850) je naplněn zhruba z 83 %. Dlouhodobě počet žáků školy mírně narůstá. K obdobnému vývoji došlo i mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), kterých se ve škole aktuálně vzdělává 108, z nichž 18 má vypracovaný individuální vzdělávací plán. Škola eviduje celkově 66 žáků s odlišným mateřským jazykem.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je uskutečňováno v sedmi odděleních s aktuálním počtem 210 účastníků, což je rovno jejich nejvyššímu povolenému počtu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) byl do funkce jmenován v roce 2016. Koncepce rozvoje školy zpracovaná na roky 2020 – 2023 zahrnuje všechny podstatné oblasti její činnosti. Dílčí cíle jsou měřitelné a reálně naplnitelné. Dochází k jejich postupné realizaci aktuálně spíše v ekonomické a materiální oblasti, méně již ve vzdělávací oblasti. Struktura a organizace řízení odpovídají podmínkám i velikosti školy. Ředitel jmenoval dvě zástupkyně pedagogického úseku a tři další zaměstnance správního úseku. Všichni mají ve své působnosti pevně stanovené úkoly a činnosti a navzájem spolu úzce spolupracují. Ve spojení s vedoucími předmětových komisí je tak nastavena převážně funkční řídicí hierarchie školy, která se pozitivně odráží spíše v zajišťování organizačně-administrativních záležitostí školy než při zvyšování úrovně jejího výchovně-vzdělávacího procesu. Vedení školy realizuje většinou účinné hospitace. Kontrolní a evaluační systém školy, včetně menší účinnosti didakticko-metodické podpory učitelů, není vždy zcela funkční z hlediska efektivity a praktických dopadů do výuky. To se někdy negativně projevuje v průběhu i výsledcích vzdělávání zejména na druhém stupni.

Přenos informací směrem k zákonným zástupcům žáků je většinou vhodně nastaven, spolupráce se účinně rozvíjí při pravidelných schůzkách tzv. triádách. Vzdělávací nabídku a průběžné činnosti škola vhodně prezentuje na svých aktualizovaných webových stránkách, třídních schůzkách i nástěnkách. Škola systematicky podporuje sounáležitost i se svým zřizovatelem a regionem.

Základní a zájmové vzdělávání zajišťuje 48 pedagogů, z nichž šest nesplňuje požadovanou odbornou kvalifikaci, 21 asistentek pedagoga a sedm vychovatelek – všechny s příslušnou odbornou kvalifikací. Nekvalifikovaní učitelé si chybějící odbornost doplňují příslušným studiem. Absence kvalifikačních předpokladů většinou neměla zásadní dopad na kvalitu výuky. Ředitel průběžně usiluje o získání pedagogických pracovníků s odbornou kvalifikací. Přínosem pro vzdělávání ve škole je působení školní speciální pedagožky a externího školního psychologa, jejichž služby jsou efektivně využívány.

Činnost školního poradenského pracoviště je systematická a plánovitá. Jeho odborně zdatným týmem má dobře rozvrženy kompetence a funkčně vytvořený systém pro předávání informací

v rámci celého pedagogického sboru. Poskytuje účelnou podporu, poradenství a konzultace žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům. Komunikace i spolupráce s externími poradenskými pracovišti probíhá většinou efektivně.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) vychází z potřeb školy i zájmu pedagogů. Každý pedagog má k dispozici částku 1600 Kč na školní rok. DVPP bylo převážně účelně zaměřeno na využívání rozličných forem a metod včetně on-line výuky, vzdělávání žáků se SVP, využívání prostředků informačních a komunikačních technologií (dále ICT) a výukových programů.

Materiální podmínky školy jsou velmi dobré, umožňují naplňování obou ŠVP. Od minulé inspekční činnosti došlo k výraznému zlepšení – z projektu zřizovatele byla realizována přístavba školy s novými učebnami, prostory pro školní družinu, malá sportovní hala, cvičná kuchyňka, byl kompletně rekonstruován venkovní prostor tělocvičného areálu. Pravidelně je obměňováno vybavení učeben školním nábytkem, průběžně jsou doplňovány učební pomůcky, včetně ICT, které jsou většinou účelně využívány. Škola prošla výrazným procesem elektronizace (digitalizace), který značně zvyšuje efektivitu vnitřního informačního systému. Přidělené finanční prostředky škola cíleně investuje do zlepšování podmínek pro vzdělávání, tedy do vybavení potřebným zařízením a školními pomůckami i do DVPP.

Žáci i účastníci zájmového vzdělávání jsou prokazatelně seznamováni s bezpečnostními riziky při vzdělávacích činnostech. Úrazovost školy je na obdobné úrovni jako u srovnatelných škol v Česku. Jedná se převážně o drobná poranění žáků, přesto vedení školy přijímá opatření ke snížení počtu úrazů – např. detailní rozbor úrazovosti, důraz na opakované poučování žáků o dodržování bezpečnosti při vzdělávání. Budova byla v době inspekční činnosti zajištěna proti vstupu neoprávněných osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Optimální naplněnost jednotlivých tříd prvního stupně umožňuje efektivní práci v hodinách a aktivní zapojení žáků. Všechny sledované hodiny byly věcně správné, většinou se zaměřovaly na opakování a prohlubování učiva z předchozího ročníku. Cíl hodin byl vždy správně stanoven a k jeho splnění byla zdařile využívána vhodná motivace v podobě pohádek, nebo příběhů z reálného života. Metody a formy práce byly ve většině hospitovaných hodin pestré, podporovaly spolupráci žáků, vzájemnou komunikaci i samostatnost při řešení úkolů. Efektivně byly využívány relaxační chvilky zvláště u mladších žáků. Žáci se na učitele obraceli s důvěrou, ve všech hodinách vládla příjemná pracovní atmosféra. Žáci ochotně komunikovali, jejich projev byl adekvátní věku. V prvním ročníku byla vhodně upevňována pravidla chování a vzájemné spolupráce, stejně jako základní pracovní a hygienické návyky – správné sezení, správné držení psacích potřeb, pořádek na lavici i v učebně.

Pestrost a efektivita metod a forem práce byla závislá na zkušenostech pedagoga. U odborně nekvalifikovaných a začínajících učitelů převládala frontální výuka nebo nebylo zařazení metod dostatečně účinné. Podpora žáků se SVP byla nejvíce patrná tam, kde působila asistentka pedagoga. Příležitostí ke zlepšení je efektivnější diferenciací úkolů podle schopností a možností žáků. Zvláště podpora žáků nadaných byla vidět pouze výjimečně případech. Hodnocení probíhalo v průběhu nebo v závěru hodin. Ve většině z nich se do hodnocení zapojili i žáci. Často však nebylo zhodnoceno dosažení cíle, ale jen průběh hodiny, případně aktivita žáků.

Ve většině hospitovaných hodin českého jazyka, cizích jazyků a společenských věd na druhém stupni převažovala frontální výuka s využitím klasických výukových metod slovních, zejména vyprávění, vysvětlování a práce s textem. Pouze v některých hodinách se efektivně kombinovaly prvky frontální výuky se samostatnou prací žáků nebo prací ve skupinách či ve dvojicích. Všechny hodiny byly připravené, až na výjimky věcně správné, avšak s převládající pasivní účastí žáků ve vyučování a dominantním působením vyučujících. V navštívených hodinách žáci a učitelé většinou pracovali pouze s tradičními učebními pomůckami (učebnice, učební texty, příp. pracovní listy). Prostředky ICT byly vhodně využívány především při domácí přípravě žáků při práci s materiály vkládanými učiteli do virtuálních tříd. Při výuce na druhém stupni byla práce s digitálními technologiemi – interaktivní tabule, méně tablety či chytré telefony – patrná spíše při jednoduché prezentaci učiva vyučujícím nebo žákem na úkor intenzivnější práce s výukovými aplikacemi, jako je např. Kahoot.

V hodinách chybělo více kreativity, neotřelých a netradičních nápadů a přístupů k vyučování, inovativních a moderních či alternativních prvků. Při výuce nebylo výrazně zaregistrováno vzájemné hodnocení ani sebehodnocení žáků, učitelé tak žákům neposkytovali téměř žádnou zpětnou vazbu nezbytnou pro další zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu. Jen v menší části hodin byla zaznamenána kvalitní pedagogická diagnostika při hodnocení žáků.

Ve výuce matematiky a přírodovědných předmětů byl proces učení žáků vhodně podporován důkladným upevňováním poznatků úvodním opakováním, srozumitelností výuky, důrazem na aplikovatelnost poznatků v praxi a mezipředmětovými vztahy. Zaznamenána byla vhodná motivace žáků a správná práce s chybou. Pouze ojediněle byla patrná správná diferenciací výuky s ohledem na vzdělávací potřeby žáků a podnětné motivování žáků k vyvozování souvislostí mezi přírodními jevy. Výborná byla podpora názornosti výuky výukovými videi. Převládala frontální forma výuky, většinou účelná, kombinovaná se zdařilou samostatnou prací žáků. V menší míře učitelé zařazovali kooperativní formy výuky, ojediněle probíhala účelná práce ve dvojicích nebo ve skupinách. Příležitostí ke zlepšení je podněcování k souvislejšímu vyjadřování a k rozvoji kritického myšlení, což platí obecně pro výuku na druhém stupni.

Ve sledované výuce druhého cizího jazyka bylo patrné, že se učitelé liší svým výukovým stylem v závislosti na odborné kvalifikaci. Efektivní byly části hodin věnované opakování a upevňování slovní zásoby, zvláště její výslovnosti. Vhodně žáky aktivizovaly realizované minirozhovory.

Škola k podpoře čtenářské gramotnosti přistupuje ne příliš systematicky a bez požadované komplexnosti napříč celým předmětovým spektrem. Učitelky českého jazyka sdílejí zkušenosti a vybírají nové knihy do školní knihovny, žáci si účelně vedou čtenářské portfolio. Škola se účastní besed a workshopů v místní knihovně a na prvním stupni projektu „Celé Česko čte dětem“. Efektivní práce s textem nebyla ve sledovaných hodinách jasně patrná. Žáci v hodinách převážně vyhledávali informace v učebnici nebo pracovním listu. Jen v některých hodinách se věnovali formulování hlavních myšlenek vyplývajících z textu.

Ve školní družině byli účastníci zájmového vzdělávání účinně motivováni k nabízeným aktivitám pozitivně podporujícím rozvoj osobnostních a sociálních dovedností i vztahy v kolektivu. Účastníci respektovali domluvená pravidla a aktivně spolupracovali. Jednotlivé činnosti byly vhodně vyvážené a vycházely z jejich individuálních potřeb a zájmu včetně možnosti vypracování domácích úkolů a přípravy na vyučování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vnitřní evaluační systém je založen na získávání podkladů o výsledcích vzdělávání žáků tradičními formami, jako je např. průběžná klasifikace a srovnávací ročníkové prověrky v některých vyučovacích předmětech. O výsledcích jsou zákonní zástupci žáků účelně informováni prostřednictvím webové aplikace. Tyto aktivity byly v roce 2021 vhodně doplněny tzv. triádami, založenými na setkávání žáka, učitele a rodiče, při kterých jsou v rámci formativního hodnocení žáka efektivně využívána výběrová portfolia žakovských prací a žakovský sebehodnotící dotazník. Důležitým nástrojem vnější evaluace jsou pro školu výsledky jednotných přijímacích zkoušek do škol vyššího stupně. Škola sama testování žáků prostřednictvím různých externích nástrojů neorganizovala.

Dosahované výsledky vzdělávání většiny žáků jsou v souladu s požadovanými výstupy realizovaného vzdělávacího programu. Z analýzy prospěchu v minulém školním roce plyne, že na prvním stupni převažuje hodnocení stupněm prospěchu „výborný“ a „chvalitebný“, méně častý je stupeň prospěchu „dobrý“. Více než 90 % žáků prospívá s vyznamenáním, žáci ohrožení školním neúspěchem se objevují jen výjimečně. S nižší účinností však škola řeší přechod žáků z prvního na druhý stupeň školy. Více než polovina žáků šestého ročníku ve srovnání s pátým ročníkem se ve školním roce 2021/22 v celkovém hodnocení zhoršila a téměř čtvrtina žáků ztratila hodnocení „prospěl s vyznamenáním“. Na druhém stupni tak dochází ke zhoršení prospěchu a vyznamenání mají zhruba dvě třetiny žáků. Většina žáků devátého ročníku koná jednotné přijímací zkoušky na střední školy a dosahuje při nich mírně nadprůměrných výsledků.

O stupni dosažení cílů stanovených ŠVP ZV získává škola informace také vyhodnocováním různých projektů především v oblasti finanční, přírodovědné a čtenářské gramotnosti a uměleckých aktivit. K upevňování sociálních a občanských kompetencí žáků škola účelně zařazuje akce založené na budování vzájemných vztahů ve škole – např. partnerství žáků devátých a prvních ročníků, Den dětí.

Škola efektivně identifikuje žáky potenciálně ohrožené školním neúspěchem. Poskytuje pravidelné doučování, individuální a skupinové intervence nebo konzultace aj. Díky tomu je ve škole žáků ohrožených školním neúspěchem, tj. žáků hodnocených klasifikačním stupněm dostatečný nebo nedostatečný, méně než desetina. Opatření jsou u nich účinná jen částečně, ke zlepšení výsledků dochází jen u menšího podílu žáků. Neprospívající žáci se však objevují pouze ojediněle. Hodnocení stupněm prospěchu „dostatečný“ bylo zaznamenáno nejčastěji v matematice na druhém stupni.

Škola systematicky plánuje a pravidelně realizuje vhodné preventivní programy ve spolupráci se zřizovatelem. Při zjištění rizikového chování žáků školní poradenské pracoviště poskytuje další cílené intervenční aktivity, a tedy výskyt rizikového chování je nízký. Efektivita systému prevence je patrná i z nízkého počtu neomluvených hodin a z bezproblémové integrace žáků z odlišného jazykového a kulturního prostředí. Ojedinělé závažnější problémy rizikového chování se týkají poruch vrstevnických vztahů. Škola se jimi zabývá převážně efektivně. Pro motivaci pozitivního sociálního chování žáků škola vhodně využívá výchovná opatření.

Škola žákům se ŠVP poskytuje vhodnou podporu. Na jejich výsledky mají pozitivní vliv poskytovaná podpůrná opatření doporučená školskými poradenskými zařízeními, ale i v prvním stupni podpory iniciovaná školou, a činnost asistentek pedagoga. Svědčí o tom srovnatelnost výsledků žáků se ŠVP s ostatními žáky školy.

Učitelé účelně motivují žáky k účasti v jazykových, matematických, technických i sportovních soutěžích. Příležitost ke zlepšení má škola v systematictější identifikaci

nadaných žáků, v nastavení efektivního systému jejich podpory a vyhodnocování jeho účinnosti, a to zejména s využitím potenciálu školního poradenského pracoviště a předmětových komisí. Kariérové poradenství je účelné. Další vzdělávací cestu absolventů, z nichž většina odchází na střední odborné školy, škola sleduje pouze neformálně.

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině jsou v souladu s cíli stanovenými v příslušném ŠVP. Účastníci jsou smysluplně a účinně vedeni k rozvoji individuálních zájmů, osobnostních a sociálních dovedností, což je zřejmé především z výsledků tematicky zaměřených činností, které jsou jako součást výzdoby prezentovány v prostorách školy a vhodným způsobem dotváří její vkusné prostředí.

Závěry

Vývoj školy

- Změna ve vedení školy.
- Mírný nárůst počtu žáků školy.
- Zásadní rekonstrukce budovy školy a přilehlého školního areálu.
- Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti se podařilo odstranit pouze částečně, přetrvává např. nízká míra využívání rozličných způsobů hodnocení práce žáků a rozmanitých forem a metod práce ve výuce, horší výsledky vzdělávání žáků na druhém stupni.

Silné stránky

- Proaktivní přístup vedení školy k získávání dostatečného množství finančních prostředků potřebných k optimálnímu fungování školy.
- Vysoký stupeň digitalizace (elektronizace) školy – efektivní vnitřní informační systém.
- Dosahované velmi dobré výsledky vzdělávání žáků na prvním stupni základní školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Menší účinnost kontrolního a evaluačního systému včetně didakticko-metodického vedení pedagogických pracovníků někdy se negativně promítající do průběhu i výsledků vzdělávání zejména na druhém stupni.
- Nízká míra diferenciací zadávaných úloh a cvičení žákům vzhledem k jejich předpokladům ke vzdělávání, a to zejména v případě žáků nadaných.
- Chybějící hodnocení a sebehodnocení žáků ve vztahu k cíli hodiny.
- Slabá podpora žáků v jejich obsahově náročné komunikaci a kritickém myšlení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvýšit účinnost kontrolního a evaluačního systému včetně didakticko-metodického vedení pedagogických pracovníků a efektivitu přijímaných opatření.
- Zavést a dále podporovat diferenciaci zadávaných úloh a cvičení žákům vzhledem k jejich předpokladům ke vzdělávání, a to zejména v případě žáků nadaných.
- Zavést a dále podporovat hodnocení a sebehodnocení žáků ve vztahu k cíli hodiny.
- Více podporovat a rozvíjet žáky v jejich obsahově náročné komunikaci a kritickém myšlení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školy z 26. 6. 2015 včetně dodatků č. 1 a 2
2. Jmenování do funkce ředitele školy s účinností od 1. 8. 2016
3. Potvrzení ve funkci ředitele školy z 22. 2. 2022
4. Informace o škole (výpis z rejstříku škol a školských zařízení, regionální sběr dat, webové stránky školy)
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola vzájemného porozumění“ účinný ve školním roce 2022/2023
6. Školní vzdělávací program pro školní družinu účinný ve školním roce 2022/2023
7. Školní řád včetně pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků účinný ve školním roce 2022/2023
8. Vnitřní řád školní družiny účinný ve školním roce 2022/2023
9. Koncepce rozvoje školy Čelákovice, Kostelní 457, příspěvková organizace na období 2020-2023
10. Školní matrika základní školy a školní družiny ke dni inspekce
11. Doklady o přijímání k základnímu a zájmovému vzdělávání a povolení odkladu povinné školní docházky za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
12. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
13. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
14. Záznamy z jednání pedagogické rady a z jednání předmětových komisí za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
15. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2021/2022 včetně záznamů z hospitační činnosti
16. Dokumentace školního poradenského pracoviště účinná ke dni inspekce
17. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2019/2020 a 2020/2021
18. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-420/16-S, z 22. 2. 2016
19. Personální dokumentace – vzorek dokladů o odborném a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, rozvržení přímé pedagogické činnosti, přehled účasti a plán DVPP, inzerce k zajištění odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků
20. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ke dni inspekce
21. Účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2020 a 31. 12. 2021
22. Webový školní informační systém EDUPAGE

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Aleš Franc, Ph.D., školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Aleš Franc, Ph.D. v. r.

Ing. Jana Diopová, školní inspektorka

Ing. Jana Diopová v. r.

Mgr. Blanka Šebestová, školní inspektorka

Mgr. Blanka Šebestová v. r.

Mgr. Pavla Vítková, školní inspektorka

Mgr. Pavla Vítková v. r.

Bc. Mária Kotvanová, kontrolní
pracovnice

Bc. Mária Kotvanová v. r.

V Praze 4. 10. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Jiří Kyliánek
ředitel školy

Ing. Jiří Kyliánek v. r.

V Čelákovících 10. 10. 2022